

УДК 373.2
П24

Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»
Заснована 2018 року

Педан М. В

П24 Організація життєдіяльності дітей старшої групи під час канікул. 6-й рік життя / Педан М. В., Будаєва Л. М. — Х. : ВГ «Основа», 2018. — 175 [1] с., табл. — (Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-3331-4.

Методичний посібник містить перспективне планування освітнього процесу з дітьми старшого дошкільного віку (6-й рік життя) закладу дошкільної освіти під час канікул. Розроблено орієнтовний розклад занять на період осінніх, зимових, весняних канікул та конспекти занять з фізичного розвитку та художньо-продуктивної діяльності.

Пропоновані матеріали адресовані вихователям-методистам, вихователям закладів дошкільної освіти.

УДК 373.2

ISBN 978-617-00-3331-4

© Педан М. В., Будаєва Л. М., 2018

© ТОВ «Видавнича група “Основа”», 2018

Зміст

Вступ	4
Організація життєдіяльності дітей під час осінніх канікул	6
Орієнтовний розклад занять під час осінніх канікул	6
Тема блоку «Осінь працююча»	7
Організація життєдіяльності дітей під час зимових канікул	39
Орієнтовний розклад занять під час зимових канікул	39
Тема блоку «Біла казка Зими» (I тиждень)	40
Тема блоку «Любить зиму дітвора, бо чудова це пора» (II тиждень)	71
Організація життєдіяльності дітей під час весняних канікул	99
Орієнтовний розклад занять під час весняних канікул	99
Тема блоку «Весняний калейдоскоп» (I тиждень)	100
Тема блоку «Весняна пісня» (II тиждень)	136
Література	170

Вступ

Зміст дошкільної освіти обумовлено Базовим компонентом дошкільної освіти — Державним стандартом, виконання вимог якого є обов'язковим для усіх закладів дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності, інших форм здобуття дошкільної освіти.

Освіта дітей дошкільного віку в межах Базового компонента дошкільної освіти здійснюється за комплексними і парціальними програмами та іншими видами навчальних видань, рекомендованими Міністерством освіти і науки України для використання у закладах дошкільної освіти.

Для зниження психологічного та розумового навантаження на дітей, створення умов для цікавого та змістовного відпочинку дітей, їхнього позитивного емоційного настрою, збагачення життєвих вражень дитини про національні культурні традиції українського народу у закладах дошкільної освіти запроваджено канікули.

Загальна тривалість канікул, під час яких заняття з дітьми не проводять, становить 115 днів. Терміни проведення літніх канікул: з 1 червня до 30 серпня (90 календарних днів). Терміни проведення інших канікул визначає заклад. Їх орієнтовна тривалість становить: осінні — 5 календарних днів, зимові — 10 календарних днів, весняні — 10 календарних днів. У період канікул з дітьми проводять фізкультурно-оздоровчу і художньо-продуктивну роботу.

Окрім навчально-пізнавальної, організована діяльність передбачає ті форми освітньої роботи, через які під безпосереднім керівництвом педагога, за його участі вихованці залучаються до різноманітних видів специфічної дитячої діяльності, зокрема:

- ігрової (дидактичні ігри, сюжетно-рольові);
- трудової діяльності;

- художньої (твори художньої літератури);
- дослідно-експериментальної;
- рухової (рухливі ігри, гімнастика пробудження, психогімнастика, ігри-медитації, комплекси вправ фізкультхвилинок).

Для успішного здійснення завдань дошкільної освіти вирішальною має стати практика визнання пріоритету дитячого буття, за якої в центрі уваги перебуває дитина з її природними нахилами, можливостями, прагненнями, інтересами тощо. Щоб забезпечити гармонійну інтегрованість виховання і навчання, спрямовану на розвиток і саморозвиток дітей, необхідно дотримувати цілеспрямованого, раціонального планування.

Пропонований посібник містить розгорнуте перспективне планування освітнього процесу з дітьми четвертого, п'ятого та шостого року життя під час канікул. До кожного заняття визначено програмовий зміст, обладнання і матеріали, попередню роботу з дітьми.

Заняття з аплікації та ліплення чергуються через тиждень (на канікули припадає одне заняття з ліплення або аплікації). У розділі художньо-продуктивна діяльність наведено конспекти цих двох занять. Вихователь обирає з них, залежно від того, яке заняття припадає на певний тиждень. Заняття з конструювання уведено в розклад на час канікул, оскільки вивільняється для цього час. Можна також проводити його протягом дня у зручний час для розв'язання завдань освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» (згідно з освітньою програмою «Дитина») та з метою формування навичок у будівельно-конструктивних іграх (згідно з програмою «Українське довкілля»).

Слід зазначити, що заняття структуровано за принципом інтеграції. Використовуючи наведені в посібнику конспекти занять з різних видів діяльності, вихователь може провести як окреме предметне заняття, так і реалізувати названі завдання в інтегрованому або комплексному занятті.

Організація життєдіяльності дітей під час осінніх канікул

Орієнтовний розклад занять під час осінніх канікул

№ з/п	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1	Фізичний розвиток	Художньо-продуктивна діяльність (музичне)	Фізичний розвиток	Художньо-продуктивна діяльність (музичне)	Фізичний розвиток
2	Художньо-продуктивна діяльність (малювання)	Художньо-продуктивна діяльність (аплікація/ліплення) ¹	Художньо-продуктивна діяльність (конструювання) ²	Художня література, театралізована діяльність	

Примітка:

1. Заняття з аплікації та ліплення чергуються через тиждень (на канікули припадає одне заняття з ліплення або аплікації).

У розділі «Художньо-продуктивна діяльність» наведено концепти цих двох занять (вихователь обирає з них залежно від того, яке заняття припадає на певний тиждень).

2. Заняття з конструювання введено в розклад на час канікул, оскільки вивільняється для цього час. Можна також проводити його протягом дня у зручний час для розв'язання завдань освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» (згідно з освітньою програмою «Дитина») та з метою формування навичок у будівельно-конструктивних іграх (згідно з програмою «Українське дошкілля»).

Тема блоку «Осінь працююча»

ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК

Ранкова гімнастика

I. Вступна частина

Ходьба у середньому темпі (25 с),
ходьба на носках (25 с),
ходьба приставним кроком (20 с),
звичайна ходьба (10 с),
ходьба на п'ятах (15 с),
біг (20 с),
звичайна ходьба (10 с),
біг з високо піднятими колінами (15 с),
звичайна ходьба (10 с),
звичайна ходьба.
Перешиккування у дві колони.

II. Комплекс загальнорозвивальних вправ «Осінь наста- пає, вітерець хмари наганяє»

1. «Вітерець-пустунець»

Жив собі вітерець,
Вітерець-пустунець,
Все він бачив, все він знав,
По світу він літав.

В.п. — о.с. Діти приставляють руку до рота, дмухають (*роблять вітерець*). Повторити 8 разів.

2. «Вітер розгулявся»

Вітер гілочки гойдає,
Вправо, вліво нахиляє.
Вітер розгулявся,
До дерева дістався.

В.п. — ноги на ширині плечей. Нахили тулуба в сторони з піднятими вгору руками. Повторити по 4 рази в кожную сторону.

3. «Хмарка поливає землю»

Хмарки різні випливають,
Свої вуса виставляють.
Надули пихаті щічки,
Потекли струмки до річки.

В.п. — ноги на ширині плечей. Нахили тулуба вперед, вниз (*8 разів*).

4. «Грім гримить»

Була гроза, і грім гримів,
Він так любив гриміти,
Що аж тремтів, що аж горів
На трави і на квіти.

В.п. — о.с. Стрибки і плескання в долоні над головою (8–10 разів).

5. «Хмарки опустилися»

Різні хмари в вишині
До вподоби всі мені!
Вниз і вгору піднялися,
Попливли і опустились.

В.п. — о.с., руки в «замок» перед собою. Присідання з піднятими руками (6–8 разів).

6. «Сонячні промінці»

Виглянуло осіннє сонечко,
Стало всюди сонячно,
Пострибали промінці
По жовтих листочках, що на землі.

Довільні стрибки.

III. Заключна частина.

Ходьба звичайна (10 с).

Вправи на встановлення дихання («Подуємо на листочки, як легкий осінній вітерець»).

Заняття 1

Тема. Стрибки через довгу скакалку; метання торбинки з піском на дальність; рухлива гра «Збий булаву».

Програмовий зміст: продовжувати вчити дітей виконувати стрибки через скакалку; удосконалювати вміння метати торбинку з піском на дальність правою та лівою рукою; розвивати спритність під час рухливої гри, уміння орієнтуватися у просторі; виховувати уважність, організованість.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Вступна частина

Ходьба зі зміною темпу, біг зі зміною темпу, корекційні вправи: ходьба з п'ятки на носок, з носка на п'ятку; ходьба.

II. Підготовча робота

Комплекс загальнорозвивальних вправ «Осінь наступає, вітерець хмари наганяє».

III. Основна частина

Стрибки через довгу скакалку, обертаючи її вперед, назад (4 підходи).

Метання торбинки з піском на дальність правою та лівою рукою (8–10 разів). Ігрова вправа з м'ячем «Передай м'яч» (8–10 разів)

Рухлива гра «Збий булаву».

IV. Заключна частина

Ходьба в повільному темпі. (30 с.)

Заняття 2

Тема. Ходьба по колоді (*лаві*) з рухами рук у гору та в сторони; підлізання під дугою; рухлива гра «Діти і вовк»

Програмовий зміст: удосконалювати навички ходити по колоді з рухами рук у гору та в сторони; вправляти дітей в умінні підлазити під дугою, не зачіпаючи її; розвивати спритність та уважність під час рухливої гри; виховувати спостережливість та організованість.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Вступна частина

Ходьба в середньому темпі, на носках і п'ятках, приставним кроком лівим та правим боком. Біг у середньому темпі (40 с), ходьба.

II. Підготовча частина

Комплекс загальнорозвивальних вправ «Осінь наступає, вітерець хмари наганяє».

III. Основна частина

Ходьба по колоді (*лаві*) з рухами рук угору та в сторони, на кінці колоди (*лави*) стрибок у глибину (6–8 разів). Підлізання під дугою, розміщеною на висоті 40–50 см.

Рухлива гра «Діти і вовк».

IV. Заключна частина

Ходьба по звивистій доріжці в повільному темпі.

Заняття 3

Тема. Стрибки у висоту із розбігу; ходьба по колоді боком, тримаючи в руках м'яч; рухлива гра «Підкинь і злови».

Програмовий зміст: продовжувати удосконалювання вміння дітей виконувати стрибки у висоту з розбігу; формувати

уміння ходити по колоді боком, тримаючи в руках м'яч;
розвивати спритність, уважність під час проведення рухливої гри; виховувати спостережливість, витримку.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Вступна частина

Ходьба, біг, корекційні вправи, ходьба: з п'ятки на носок, з носка на п'ятку; ходьба.

II. Підготовча частина

Комплекс загальноорозвивальних вправ «Осінь наступає, вітерець хмари наганяє»

III. Основна частина

Стрибки у висоту (35 см) із розбігу з відстані 6 м (8 разів).

Ходьба по колоді боком, тримаючи в руках м'яч (10 разів).

Ігрова вправа з м'ячем «Передай м'яч» (8–10 разів).

Рухлива гра «Підкинь і злови».

IV. Заключна частина

Ходьба (25 с) у повільному темпі.

..... Гімнастика пробудження «Ведмедики»

Вихователь

Хто це в лісі так шумів

І ведмедя розбудив?

Я уже вкладався спати,

Чую: в лісі якийсь гомін.

Ой, які ж ви всі гарненьки

Та які ви всі маленькі.

Хочу я вам показати,

Звідки силу набувати.

Ви, малята, дружно всі лягайте

І за мною починайте.

Щоб струнками всім нам стати,

Треба спинку розрівняти.

(Діти виконують перекачування з боку на бік, лежачи в ліжках.)

Вихователь

Далі сядем в ліжечку

І піднімем праву ніжечку,

А за нею слідом — ліву,

Зробим гарно, всім на диво.

(Діти піднімають по чергово праву і ліву ногу.)

Вихователь

А тепер нам треба встати,
Нову вправу починати.
Ох, і гарна нова вправа:
Нахил вліво — нахил вправо!
(Діти виконують нахили тулуба.)

Вихователь

Щоб гарненькі ніжки мати,
Навчимося присідати.
Раз — присядка, два — присядка —
У ведмедиків зарядка.
(Діти виконують присідання.)

Вихователь

Як маленькі ведмежата,
Зараз будемо стрибати.
(Діти виконують стрибки.)

Вихователь. Подуємо на листочки, що опали з дерев, щоб їх стало більше для барлогу нашого ведмедика.
(Діти виконують дихальні вправи.)

..... **Ігри-медитації**

ПОЛІТ КЛЕНОВОГО ЛИСТОЧКА

Діти, уявіть, що ви маленькі гномики, і йдете лісом, і кожний із вас знаходить кленовий листочок.... Хто — жовтий, хто — червоний. Від нього розливається тепло по всьому тілі. Раптом вітерець підняв листочок у повітря, і ви полетіли на ньому. Летите високо, все, що розташоване внизу, здається вам маленьким. А ось і ваше озерце. Листочок опустився на воду і перетворився на човника. Ви погойдуєтеся на хвилях, підставили щічки до сонечка — нехай воно їх трішки попестить своїми промінчиками. Налетів вітерець, і знову піднявся вгору листочок. Ось наш садок, і вам час повертатися до свого будиночка. Подякували листочку... попрощалися...

Я ВІТЕР

Я вітер. Я легкий, ніжний, приємний. Я ніжно торкаюся пелюсток квітів, я ховаюся у гілках дерев і бавлюся їхніми листочками. Я вдихаю свіже повітря лісів і ланів, я стаю сильнішим... Мої крила великі й невагомі.

Я лечу над морем, я здіймаю хвилі. Я піднімаюся високо вгору і співаю: «Я вітер! Я найпрудкіший! Я найсильніший!»

..... **Комплекси вправ для фізкультхвилинок**

Лісовичок Ох став на мох,
Ручками помахав,

Весело пострибав,
Нахил вправо, нахил вліво —
Можна братися до діла.
Полічили до п'яти,
(Діти повільно підіймають руки вгору.)
Діткам треба підрости.
(Потягуються, дивляться на кінчики пальців)
Буду в бубон довго бити,
Дітки ж — слухати й лічити:
Скільки бубон пробубнить,
Стільки нахилів зробіть.
(Нахили тулуба)
Скільки покажу грибків,
Стільки зробите стрибків.
(Стрибки на місці)
У країні казочок жив веселий Колобок.
Разом з ним усі звірятка
Вишикувалися на зарядку.
(Ходьба на місці)
Похитали головою,
(Нахили голови вліво-вправо)
Раз — притупнули ногою,
(Тупнути ногою)
Руки вгору піднесли,
(Підняти руки вгору)
Трішки ними потрясли,
(Потрясти кистями рук)
Нахилились вліво, вправо,
(Нахили тулуба вліво-вправо)
Та цього іще замало.
Руки вгору, руки вниз,
(Підняти руки вгору та опустити вниз)
Раз присіли, піднялись.
(Присідання)
Головою похитали
(Похитали головою)
Й працювати знов почали.
(Сіли на місця)
Хмарка сонечко закрила,
Слізки дрібні зронила.
Ми ж ті слізки позбираєм,
(Присісти, діти «збирають» слізки у долоньку.)
У травичці пошукаєм.
Пострибаєм, як зайчата,
(Стрибки на місці, руки перед грудьми)
Пострибаєм, як пташата,
(Стрибки зі змахуванням руками)

Потанцюємо ще трішки,
(Імітація танцювальних рухів)
Щоб спочили ручки й ніжки.
Всі веселі? От чудово!
(Ходьба на місці)
І тепер до праці знову.
Стали рівно, мов дуби.
(Ходьба на місці)
Потім всі знайшли гриби.
(Імітація збирання грибів у кошик)
Піднялися, мов смереки,
(Піднятися на носочках, руки вгору)
Потягнулися далеко.
Руки ставимо у боки
(Руки на поясі)
І скакаєм, мов сороки.
(Стрибки на місті, руки на поясі)
І прогнулись, мов берізки,
(Нахили тулуба в сторони)
Потім витерли геть слізки.
Всі плечима повели.
(Піднімання та опускання плечей)
Втомлені мов й не були.
(Ходьба на місці)
Ми йдемо, малята, нині
В золотавий ліс осінній.
(Крокують на місці.)
Скільки тут дерев стоїть!
(Стають прямо, піднявши руки із розчепіреними пальцями над головою, імітуючи «дерево»)
На них листячко тремтить.
(Перебирають пальчиками)
Скоро з гілочок зірветься,
Разом з вітром понесеться,
Закружляє лист веселий —
Пишний килим вкриє землю.
(Повільно плавно, колесом рухами опускають руки вниз при-
сідуючи)

ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

..... Малювання

Тема. Осінь-художниця

Мета: учити дітей малювати в техніці, яка називається «друкування», наносити фарбу на зворотну сторону листочка від середини до країв, самостійно добирати потрібні листочки

та гармонійно поєднувати кольори; удосконалювати вміння робити відбитки на аркуші, створюючи якийсь предмет або сюжет, домальовуючи пензликом дрібні деталі, яких не вистачає на малюнку; донести до дітей барвисту красу «золотої» осені; розвивати уяву, образне мислення, сприймання; виховувати любов до природи, бажання відтворювати свої фантазії на папері.

Матеріал: музика А. Вівальді «Осінь», гуашеві фарби, засушені листочки різних видів дерев, вологі серветки, пензлики.

Попередня робота: слухання та вивчення віршів про осінь; спостереження за змінами в природі; розгляд ілюстрацій про осінь.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Вступна частина

Організаційний момент

Вихователь розповідає дітям, що до них завітав художник, а хто вони повинні самі відгадати:

В зеленім лісі ненароком
Якийсь художник побував
У золотисто-жовтий колір
Усі дерева перефарбував.
— Ти хто такий? — всі дивувались,
— Чому тебе не бачим досі!
Та придивися добре,
І ти тоді побачиш... (осінь).

II. Основна частина

Вихователь пропонує дітям теж стати художниками і допомогти Осені розмальовувати природу в різні кольори.

Вихователь. Подорож наша буде незвичайною, тому що ми здійснимо її у своїй уяві, а допоможе нам у цьому музика, яку написав композитор А. Вівальді. Називається вона «Осінь».

Вихователь пропонує дітям заплющити очі і поринути у світ прекрасного, уявити себе у царстві Осені.

Слухання композиції. Діти слухають уривок композиції А. Вівальді «Осінь».

» Бесіда

- Ось і закінчилась наша фантастична подорож.
- Вам сподобалась музика?
- А що ви побачили у своїй уяві, слухаючи цю музику?
- Яка музика за характером? (Відповіді дітей)
- А хто почув, як шепоче осіннє листя?

- Про що воно шепоче?
- Які кольори ви побачили, слухаючи музику?
- Хто відчув аромат осені?
- Чим пахне осінь? (*Опалим листям, овочами з городу, грибами, дощем...*).

Вихователь нагадує дітям, як вони спостерігали за осінніми деревами, за листочками, милувалися їх красою і щоразу дізнавалися про листочки щось нове.

Міркування

Вихователь пропонує дітям пригадати, що вони знають про листочки:

- Що змінюють восени листочки? (*Колір*)
- Чи однакові листочки на різних деревах?
- Чим вони відрізняються? (*Кольором, формою*)

► Дидактична гра «Впізнай, з якого дерева листочок»

► Фізкультхвилинка «Осіннє дерево»

Ось це деревце, мій друже,
(*Повільно піднімають руки вгору*)
Кучеряве, гарне дуже!
(*Рухи в повітрі руками, ніби окреслюють силует дерева*)
Гілля з вітром грається,
Хилиться, гойдається.
(*Нахили тулуба вліво, вправо*)
А листочки шелестять,
Ніби казку шепотять.
(*Руки вгору, рухають пальчиками*)
Вітерець гуляв, бродив,
З віт листочків натрусив.
(*Рухаються довільно, присідають, плавні рухи руками*)
Осінь деревце вже чує,
(*Приставляють долоньку до вуха*)
Листя в золото фарбує.
(*Рух правою рукою, ніби тримають пензлик, вгору, а потім униз*)

Моделювання

Вихователь повідомляє дітям, що осінніми листочками можна малювати. Якщо уважно придивитися до кожного листочка, то можна побачити, що вони нам щось нагадують. (*Діти розповідають, на що або на кого схожі листочки: на лапку гусака, парашутики, парасольки, пташки, рибки, квіти, метелики та інше.*)

Показ та пояснення

Вихователь демонструє зразок з відбитками листочків та нагадує, як треба робити відбиток. Нагадує, що такий прийом малювання називається «друкування»:

- беремо листочок за кінчик;
- кладемо його на клейонку, зворотною стороною догори, де добре видно прожилки, випуклості;
- наносимо фарбу потрібного кольору від середини до країв, притримуємо листок при цьому вказівним пальцем лівої руки;
- миємо та витираємо пензлик;
- беремо листок за кінчик і переносимо його на аркуш, кладемо зафарбованою стороною;
- зверху накриваємо листок папірцем і легенько притискуємо долонькою;
- забираємо листок, а на його місці залишається гарненький відбиток — точнісінько копія його самого;
- тоненьким пензликом домальовуємо те, чого не вистачає на малюнку.

Вихователь пропонує дітям розглянути свої листочки та уявити, на що вони схожі.

Самостійна робота дітей.

III. Підсумок

Аналіз дитячих робіт. Вихователь пропонує дітям подякувати осіннім листочкам, що допомагали бути сьогодні художниками-помічниками для Осені.

..... Аплікація

Тема. Осіннє вбрання дерев (*колективна робота*)

Мета: формувати вміння дітей бачити красу рідної природи, розвивати вміння створювати композицію, розміщуючи зображення на всій поверхні аркуша; вправляти в умінні отримувати зображення осіннього листя технікою обривання для «одягання» дерев, заготовлених технікою малювання; закріплювати навички виконання аплікації — наносити клей на зображення, прикладати зображення намащеною клеєм стороною до паперу, наклеювати зображення предметів на папір; закріплювати просторове орієнтування («вгорі», «внизу», «праворуч», «ліворуч»); розвивати вміння розрізняти поняття «колір», «форма», розвивати дрібну моторику кистей рук, творчу уяву, асоціативну пам'ять, мислення; сприяти розвитку самостійності та творчої ініціативи; виховувати цікавість до занять з аплікації.

Матеріал: малюнки та репродукції картин за темою «Осінні мотиви»; аркуш ватману тонований у блакитний колір; кольоровий папір, клейсер, пензлики для клею, клейонки, підставки для пензликів, серветки, репродукція картини І. Левітана «Золота осінь».

Попередня робота: спостереження під час прогулянки у природі за листопадом, осіннім листям; збирання листочків для прикрашання групи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Вступна частина

Загадування загадки

Вихователь пропонує дітям відгадати загадку.

Жовті листочки з дерев опадають,
Птахи у теплі краї відлітають.
Голі поля, мокне земля,
Дощ поливає — коли це буває? (*Восени*)

II. Основна частина

Розгляд репродукції картини.

Вихователь пропонує дітям розглянути репродукцію картини

I. Левітана «Золота осінь».

» Бесіда за картиною

- Що ви бачите на картині? Які фарби переважають на картині?
- Як ви гадаєте, чому цих фарб більше на картині?
- Чи влучною є назва картини?
- Які дерева зобразив художник?
- Як ви вважаєте, художник малював природу в селі чи у місті? Чому?

Вихователь пропонує дітям придумати свою назву картини.

» Динамічна вправа «Листя падає»

Діти ходять кімнатою, присідають і збирають листочки. Кожен збирає листочки одного кольору. Діти в повільному темпі пересуваються кімнатою під музичний супровід їхні рухи рук легкі, плавні. Коли музика стихає, знаходять собі пару — такого самого кольору листочки. Щойно музика зазвучить — знову продовжують танцювати.

Слухання вірша.

ЛИСТОПАД
Осінь, осінь, листопад,
Жовте листя стелить сад,
За моря в краї далекі
Відлетіли вже лелеки.
Хмари небо затягли,
Вітер віє з-за гори,
Ходить осінь листопадом,
Жовте листя стелить садом.

А. Житкевич

Вихователь згадує з дітьми екскурсію до осіннього парку.

- Якими були дерева в парку?
- На яких деревах були листя?
- Чому восени листя на деревах опадає?
- Як називають дерева, що ви бачили в парку?

Вихователь розглядає з дітьми будову дерева та ілюстрації, уточнюючи, де стовбур, корінь, гілки.

» Фізкультхвилинка «Дерево»

Вітерець нам дме в лице,
(Махають руками в напрямку обличчя)
Загойдалось деревце.
(Піднімають руки вгору й розгойдують з боку в бік)
Вітер скоро затихає,
(Присідають)
Клену гілки розпрямляє.
(Стають навшпиньки й тягнуться вгору.)

Показ та пояснення

Вихователь пропонує дітям створити картину осіннього вбрання дерев для прикрашання групи на пам'ять про красуню осінь.

Діти розглядають лист ватману із намальованими деревами. Вихователь нагадує, що треба домовитися між собою про розподіл роботи, та пояснює малюкам прийом аплікації — обривання, і те, як слід наклеювати листя, розміщувати різні кольори. Можна наклеювати будь-яку кількість листочків, формуючи крону різних дерев, створюючи композицію — поруч, одне за одним тощо.

Самостійна робота дітей.

Вихователь допомагає кожній дитині. Звертає увагу дітей на те, що листочки розміщуються по кроні, один біля одного, можуть накладатися, чергуватися. Активізує мовлення дітей у називанні розміру, кольору, форми. Діти працюють під спокійний музичний супровід.

III. Підсумок

Аналіз колективної роботи дітей.

Вихователь дякує дітям за картину «Осіннє вбрання дерев», прикрашає нею групову кімнату. Разом її розглядають, обговорюють, чим їм подобається робота.

..... Ліплення

Тема. Запашині яблука

Мета: уточнити уявлення дітей про зміни в природі з настанням осені; закріпити набуті прийоми ліплення: відщипу-

вання, сплющення, притискання, скочування, розкочування, згладжування; вчити дітей тонувати іншим кольором виріб методом примащування і розтирання; розвивати окомір, уяву, дрібну моторику кистей рук, творчі здібності; виховувати естетичний смак, любов до природи рідного краю, самостійність та наполегливість у роботі; підтримувати у дітей позитивний настрій та сприяти емоційному задоволенню від продуктивної діяльності, надавати дітям можливість творчо підходити до рішення завдань.

Матеріал: дощечки для ліплення, пластилін, стеки, кошик з яблуками, малюнки за темою «Яблуна весною, літом, восени».

Попередня робота: спостереження за яблунями з плодами у фруктовому саду біля садочка; читання твору Грицька Бойка «Яблунька»; дидактична гра «Вгадай за смаком».

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Вступна частина

Сюрпризний момент

Вихователь демонструє дітям кошик з яблуками та розповідає, що сьогодні вранці вона нарвала яблука на дереві.

— Діти, а ви хочете дізнатися, як з'явилися яблука на дереві?

II. Основна частина

Розгляд ілюстрації.

Вихователь пропонує розглянути малюнок «Яблунька весною».

— Ой, яка дивовижно красива яблунька, вся увітчена квітами.

Заплющте очі та уявіть, як пахне квітуча яблунька.

— Вам подобається яблунька? Так і хочеться сказати яблуньці комплімент.

» Дидактична гра «Комплімент яблуньці».

Яблунька пишна.

Яблунька висока.

Яблунька квітуча.....

Вправа-міркування

— А щоб з'явилися замість цих чудових квіток яблунька, потрібні помічники. Допоможемо яблуньці знайти її помічників?

— Хто яблуньку поливає?

— Хто яблуньку обігріває?

— Хто яблуньку захищає від гусені?

— Хто яблуньку опилує?

— Бджілки і джмелики — справжні помічники. Чому? (Вони перелітають з квітки на квітку і дарують пилок однієї квіточки іншій). А як бджілки працюють, ми зараз пригадаємо.

► **Фізкультхвилинка**

Цілий день працюють бджілки,
Їм трудитися не ліньки,
По квітках вони літають,
На пазці пилок збирають,
Хоботком нектарник п'ють,
Тож багато наберуть.
Віднесуть нектар у вулик
І назад летять мов кулі.
Адже яблунька чекає
На своїх помічників.
Незабаром прийде літо,
Вітерець легенько дмухне
І пелюстки облетять.

Розгляд ілюстрації «Яблунька влітку».

Під промінням сонячним,
Яблунька росте.
А ми нашу яблуньку доглядаємо,
Соковитих яблучок дожидаємо.

Логічна вправа

- Як змінилась наша яблунька?
- Діти, чи можна їсти яблука, коли вони ще зелені? Чому?
- А коли можна їх їсти?
- А коли вони досягають?

Розгляд ілюстрації «Яблунька восени».

Пальчикова вправа

ЯГІДКИ

Ягідки червоні
Просяться в долоні.
Кожну ягідку зніму
І в тарілку покладу.

(Пальцями правої руки по черзі немов знімати ягідки з гілки)

Показ та пояснення

Вихователь пропонує дітям зліпити яблука. Нагадує прийоми ліплення: відщипування, сплющення, притискання, скочування, розкочування, згладжування. Вчить дітей прийому тонування виробу іншим кольором методом примащування і розтирання.

Самостійна робота дітей.

III. Підсумок

Аналіз робіт. Дітей частують яблуками.